

LUONNONHAITAKORVAUKSEN SITOUMUSEHDOT 2010

1. SITOUS JA SEN ANTAMISEN EDEL- TYKSET

1.1 Viljelijä ja maatila

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa tässä selvitetty ehdot täyttävälle viljelijälle.

Viljelijällä tarkoitetaan maa- tai puutarhataloutta hallinnassaan olevalla Suomessa sijaitsevalla maatilalla harjoitettavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmää riippumatta siitä, mikä on ryhmän ja sen jäsenien oikeudellinen asema.

Maatilalla tarkoitetaan viljelijän johtamaa yhden tai useamman kiinteistön tai kiinteistön osan tai tuotantorakennuksen ja sen maapohjan muodostamaa, maatalouden harjoittamiseen käytettävää toiminnallisesti ja taloudellisesti itsenäistä tuotantoyksikköä, jota hallitaan yhtenä kokonaisuutena omistuksen tai vuokrauksen perusteella.

1.2 Sitoumus ja sitoumuskausi

Viljelijän on toimitettava kirjallinen tukihakemuslomakkeella oleva sitoumus viimeistään 30.4.2010 sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka toimialueella maatilalla talouskeskus tai tuotantorakennus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta tai tuotantorakennusta, hakemus on toimitettava sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella pääosa tilan peltoalasta sijaitsee. Postitse toimitettu hakemus katsotaan oikeaan aikaan toimitetuksi, jos se on leimattu postissa edellä sanotulle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle osoitettuna viimeistään 30.4.2010.

Viljelijä sitoutuu luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen antaessaan jatkamaan viljelyä maatilallaan, vähintään kolmen tukikelpoisen peltohehtaarin osalta, ja noudattamaan luonnonhaittakorvauksen myöntämiseksi asetettuja ehtoja maatilallaan viiden vuoden ajan. Viiden vuoden sitoumuskausi alkaa sitoumusvuonna (2010) luonnonhaittakorvauksen ensimmäisen maksuerän maksupäivästä. Luonnonhaittakorvauksen ehtoja on kuitenkin noudatettava 1.5.2010 alkaen.

1.3 Ikä

Sitoumuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että hakijana oleva luonnollinen henkilö tai hänen puolisonsa on sitoumuksen antamista edeltävän vuoden joulukuun 31 päivänä vähintään 18-vuotias, mutta ei yli 65-vuotias. Viljelijän tai hänen puolisonsa on tullut syntyä 31.12.1944 - 31.12.1991 välisenä aikana täyttääkseen ikävaatimuksen. Puolisolla tarkoitetaan hakijan aviopuolisoa tai tämän kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa elävää, tuloverolain (1535/1992) 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilöä.

Alle 18-vuotiaan antama sitoumus voidaan kuitenkin hyväksyä siinä tapauksessa, että henkilö on solminut avioliiton, hän harjoittaa maataloutta yhteisömistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikää koskevasta vaatimuksesta poikkeamiseen on muita erityisiä syitä.

Jos maa- ja puutarhataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, on tuen myöntämisen edellytyksenä, että vähintään yksi viljelijä, yhteisön jäsen, osakas tai yhtiömies täyttää ikää koskevan vaatimuksen.

Ikää koskeva vaatimus ei koske julkisoikeudellista yhteisöä, yhdistystä, säätiötä, vankilatilaa tai koulutalaa.

1.4 Vähimmäispinta-ala

Luonnonhaittakorvauksen myöntämisen edellytyksenä on, että viljelijällä on hallinnassaan koko sitoumuskauden vähintään kolme hehtaaria tukikelpoista peltoalaa.

Viljelijä voi antaa luonnonhaittakorvaussitoumuksen edellyttäen, että hänellä on 1.5.2010 hallinnassaan vähintään kolme hehtaaria sellaista peltoa, joka on 4.2. kohdassa selvitettyllä tavalla tukikelpoista tai joka voidaan 4.3 kohdassa selvitettyillä perusteilla hyväksyä tukikelpoiseksi.

Pellolla sijaitsevat maatalouden ympäristötuen erityistukisopimuslohkot luetaan vähimmäispinta-alaan, jos kyseiset peruslohkot on ilmoitettu ja hyväksytty luonnonhaittakorvauksen osalta tukikelpoiksi. Vähimmäispinta-alaan luetaan mukaan myös 20-vuotiseen erityistukisopimukseen sisältyvä alue, silloin kun sopimus on tehty peltoa koskeväksi edellyttäen, että kyseinen ala on ilmoitettu ja hyväksytty luonnonhaittakorvauksen osalta tukikelpoiseksi.

Ne tukikelpoiset lohkot, jotka ovat kasvinvuorottelun takia jonain sitoumusvuotena toisen sitoumuksen antaneen viljelijän hallinnassa, voidaan laskea lohkoa pääsääntöisesti hallitsevan viljelijän vähimmäispinta-alaan. Tässä tapauksessa viljelijän on haettava lohkojen vaihtoa erikseen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta. Viljelijän on ilmoitettava perustelu vaihdokselle. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tekee päätöksen vaihdon hyväksyttävyydestä. Luonnonhaittakorvaus maksetaan tällöinkin tukikelpoista lohkoa viljelevälle.

Jos vähimmäispinta-alaa koskeva ehto, lukuun ottamatta edellä tarkoitettua tapausta, ei enää täyty, sitoumus päättyy, mikä voi aiheuttaa viljelijälle velvoitteen maksettujen tukien takaisinmaksuun koko sitoumusajalta. Viljelijän on maksettava tuet takaisin viljelijän hallintaan jääneeltä alalta ja alalta, joka siirtyy luonnonhaittakorvaukseen sitoutumattomalle

tai muutoin luonnonhaittakorvausjärjestelmän ulkopuolelle.

2. LUONNONHAITAKORVAUKSEN MAKSAMINEN JA TUEN MÄÄRÄ

2.1 Luonnonhaittakorvauksen maksamisen hakeminen

Tuen maksamisen edellytyksenä on, että viljelijä toimittaa vuosittain tukihakemuslomakkeella olevan maksuhakemuksen sekä ilmoituksen tukikelpoiseksi ilmoitetuista ja hyväksytyistä peltoaloista. Hakemus on toimitettava viimeistään pinta-alatukien viimeisenä hakupäivänä sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka toimialueella pääosa maatilana peltoalasta sijaitsee. Postitse toimitettu hakemus katsotaan oikeaan aikaan toimitetuksi, jos se on leimattu postissa edellä mainitulle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle osoitettuna viimeistään pinta-alatukien viimeisenä hakupäivänä.

Jos hakemusta ei ole täytetty huolellisesti ja annettu kaikkia tarvittavia tietoja, voidaan hakemus tästä syystä hylätä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti. Jos hakemus on jätetty säädetyn viimeisen hakupäivän jälkeen, sovelletaan hakemuksen myöhästymiseen yhdennetyn järjestelmän mukaisia myöhästymisseuraamuksia.

Jos viljelijä ei hae tuen vuosittaista maksua, eikä syynä ole ylivoimainen este, hänen katsotaan lupuneen sitoumuksesta (ks. kohta 5.2). Tästä syystä tuen maksua on haettava myös siinä tapauksessa, että luonnonhaittakorvausta ei kyseisenä vuonna voitaisi maksaa (esim. koko peltoala ilmoitettu hoidettuna viljelemättömänä peltona).

Viljelijä voi ilmoittaa vuosittaisella tukihakemuksellaan osan pelloistaan siten, että niiden osalta ei haeta kyseisenä vuonna luonnonhaittakorvauksen maksua. Kyseisestä alasta on tehtävä oma kasvulohko ja lisäksi on kirjallisesti ilmoitettava, ettei haeta luonnonhaittakorvauksen maksua kyseiselle lohkolle. Näin toimien ala ei menetä lfa-tukikelpoisuuttaan.

2.2 Luonnonhaittakorvauksen maksamisen edellytykset

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa luonnonhaittakorvaukseen sitoutuneelle viljelijälle tukikelpoiseksi hyväksytyistä peltoaloista, jotka on ilmoitettu vuosittaisella pinta-alatukea koskevalla hakemuksella ja jotka ovat viljelijän hallinnassa kyseisenä vuonna viimeistään 15 päivänä kesäkuuta.

Luonnonhaittakorvauksen maksamisen edellytyksenä on, että tuen kohteena olevalta peltoalalta on sato korjattu tai peltoala on hoidettu jäljempänä selvitetyllä tavalla (kohdat 1) - 9)). Peltoalan viljelyn ja hoidon on täytettävä suorien tukien täydentäviin ehtoihin liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksista annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (189/2009) säädetty vaatimukset.

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa pelto- ja puutarhakasvien viljelyksessä olevalle peltoalalle. Viljelyksessä olevaksi peltoalaksi katsotaan myös peltoala, jolla kasvit eivät ensimmäisenä viljelyvuonna tuota satoa, mutta muodostavat maanpäällisen kasvuston. Tällaisia kasveja ovat muun muassa ruokohelpi, kumina, mansikka, marjapensas ja hedelmäpuut.

Seuraavilla puutarhakasveilla on noudatettava vähintään alla mainittuja vähimmäiskasvutiheyksiä:

Mansikka, mesimarja ja jalomaarain 15 000 kasvia/ha

Jos em. kasveilla käytetään viljelytapaa, jossa maanpinnan katteena ei käytetä muovia ja syntyvien rönsytaimien annetaan juurtua emotaimien viereen, taimitiheys voi ensimmäisenä kasvukautena olla pienempi, mutta kuitenkin vähintään 11 000 kasvia/ha. Lopullinen taimitiheys (15 000 kasvia/ha) on saavutettava tällöin istutusvuotta seuraavana kasvukautena.

Herukat ja karviaiset	2 200 kasvia/ha
Vadelma	2 800 kasvia/ha
Tyrni, marjatuomipihlaja	800 kasvia/ha
Pensasmustikka	2 250 kasvia/ha
Hedelmäpuut	400 kasvia/ha

Hoidettuja aloja, joille luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa ovat seuraavat alat:

1) Hoidettu viljelemätön pelto (=luonnonhoitopellot sekä avo-, sänki- ja viherkesannot)

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa alla olevin rajoituksin hoidetulle viljelemättömälle peltolle, jota on hoidettu täydentävien ehtojen mukaisesti. Hoidettu viljelemätön pelto voi olla luonnonhoitopeltoa tai kesantopeltoa. Luonnonhoitopellolla tarkoitetaan hoidettua viljelemätöntä peltoa, joka on monivuotista nurmipeltoa, riistapeltoa, maisemapeltoa tai ympäristötukea saavaa/ympäristötuen ehtojen mukaisesti hoidettua niittykasveilla kylvettyä monimuotoisuuspeltoa.

Monivuotiset nurmipellot

Monivuotisten nurmipeltojen vesiensuojelullisena tavoitteena on suojata pitkäaikaisesti pellon pintaa sade-, sulamis- ja valumavesien eroosiota aiheuttavalta vaikutukselta, parantaa peltomaan rakennetta ja koostumusta, vähentää kasvinsuojeluaineiden käyttötarvetta sekä lisätä maaperän eloperäisen aineksen määrää. Niillä on myös luonnon monimuotoisuutta edistävää vaikutusta.

Monimuotoisuuspellot

Monimuotoisuuspeltojen tavoitteena on lisätä luonnon monimuotoisuutta edistämällä luonnonvaraisten lajien elinolosuhteita ja tarjoamalla luonnonvaraisille eläimille ravintoa sekä lisääntymis- ja suojapaikkoja peltoympäristössä. Monimuotoisuuspellot toimivat myös maatalousmaitseman monipuolistajina.

Luonnonhoitopelloista on kerrottu lisää muun muassa ympäristötuen sitoumusehdoissa.

Luonnonhoitopeltona, avo-, sänki- tai viherkesantona ilmoitettu peltoala voi olla enintään 50 prosenttia luonnonhaittakorvauksen osalta tukikelpoisten lohkojen pinta-alojen summasta, jotta koko hoidetulle viljelemättömälle alalle voidaan maksaa luonnonhaittakorvaus. Tämä ala ei kuitenkaan voi olla suurempi kuin ala, joka on pelto- ja puutarhakasvien viljelyksessä tai hoidettuna kohdissa 2) - 9) kerrotulla tavalla.

2) Viherlannoitusnurmi

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa viherlannoitusnurmilohkolle. Viherlannoitusnalana voidaan ilmoittaa viherlannoitusta varten perustettava tai edellisenä vuonna suojaviljaan perustettu nurmi- lohko, jonka satoa käytetään osana viljelykiertoa siten, että sato jätetään kyseisenä vuonna korjaamatta ja hyödynnetään viljelykasvin lannoitteena seuraavana kasvukautena. Kyseisenä vuonna sadon voi myös korjata lohkolta. Viljelijän on pyydettäessä osoitettava viherlannoitusnurmeksi ilmoitetun lohkon viljelykierto. Viherlannoitusnurmien perustamiseen käytetyn siemenen painosta on vähintään 20 prosenttia oltava typensitojakasvin siemeniä. Käytetyt siemenmäärät ilmoitetaan viranomaiselle tukihauksen yhteydessä tukihakuoppaan ohjeiden mukaisesti. Viherlannoitusnurmeksi vuosittaisella tukihakemuksella ilmoitettavien kasvulohkojen pinta-alojen yhteenlaskettu ala voi olla enintään 50 prosenttia luonnonhaittakorvauksen osalta tukikelpoisten lohkojen pinta-alojen summasta. Saman alan voi ilmoittaa tukihakemuksessa viherlannoitusnurmeksi korkeintaan kahtena peräkkäisenä vuonna.

3) Hunajantuotanto

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa hunajantuotantoon käytettävien ja siihen soveltuvien kasvien, esimerkiksi hunajakukka tai puna-apila, aloille. Viljelijän on pyydettäessä osoitettava peltoalan käyttö maatilallaan harjoittamaansa hunajantuotantoon.

4) Satovahingot ja talvehtimistuhot

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa, jos peltoalalta on jäänyt sato korjaamatta satovahingon tai vastaavan syyn vuoksi, edellyttäen, että viljelyn peltoalan hoito täyttää täydentävien ehtojen vaatimukset. Satovahingosta on kuitenkin tehtävä kirjallinen ilmoitus välittömästi vahingon ilmaannuttua maatilalla sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Ilmoituksessa on yksilöitävä satovahinko tai vastaava syy.

Jos kasvulohkon osalla on talvehtimistuhoja, luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa edellyttäen, että viljelyn peltoalan hoito täyttää täydentävien ehtojen vaatimukset ja että pääosalla lohkon pinta-alasta on korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottava kasvusto. Jos talvehtimistuhosta johtuen pääosalla lohkoa ei ole mahdollista tuottaa korjuu- ja markkinakelpoista satoa, kyseiselle

lohkolle ei voida maksaa tukea, ellei talvehtimistuholuuetta kylvetä keväällä uudelleen.

5) Pientareet ja suojakaistat

Ympäristötuen ehtojen mukaisen pientareen, suojakaistan ja monimuotoisuuspientareen ala voidaan laskea mukaan viljelyalaan. Jos suojakaista on yli kolme metriä leveä ja keskimäärin enintään 10 metriä leveä, se on erotettava omaksi kasvulohkokseen. Omaksi kasvulohkoksi erotetulle suojakaistalle voidaan maksaa luonnonhaittakorvaus.

6) Viljelytekniset päisteet

Tuki voidaan maksaa viljelyksellisistä syistä jätetyille yli 3 metriä leveälle päistealueelle, joka on erotettu omaksi kasvulohkokseen ja jolla on nurmikasvusto. Viljelytekniset päisteet eivät kuulu viljojen, öljykasvien ja valkuaiskasvien viljelyyn vaan ne ilmoitetaan kasvulohkolomakkeella yksitai monivuotiseksi kuivaheinä- tai tuorehununurmeksi. Sadonkorjuuta ei edellytetä, mutta kasvusto on pidettävä hoidettuna niittämällä tai esimerkiksi laiduntamalla.

7) Ympäristötuen maatalan monimuotoisuuskohteet –lisätoimenpide

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa peltoalalle, jolla on voimassa ympäristötuen maatalan monimuotoisuuskohteita koskeva lisätoimenpidekohde (ohjelmakauden 2000-2006 ympäristötuen sitoumus). Tässä tarkoitettuja monimuotoisuuspeltoja, joiden sato käytetään riistan ruokintaan tai joiden satoa ei korjata, voi kuitenkin olla enintään viisi prosenttia ensimmäisenä ympäristötuen sitoumusvuonna tukikelpoiseksi hyväksytyjen peruslohkojen pinta-alasta, jotta niille voidaan maksaa luonnonhaittakorvaus.

8) Suojavyöhykkeen hoitoa koskevat sopimusalat

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa suojavyöhykenurmilla ilmoitetuille peltoaloille, silloin kun kyseessä on 5- tai 10-vuotinen suojavyöhykesopimus ja sopimusaluetta on hoidettu sopimukseen sisältyvän suunnitelman mukaan.

9) Luonnon monimuotoisuuden edistämistä, maiseman kehittämistä ja hoitoa sekä luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistämistä koskevat sopimusalat

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa peltoalalle, jota koskee 5- tai 10-vuotinen sopimus luonnon monimuotoisuuden edistämisestä, maiseman kehittämisestä ja hoidosta tai luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistämisestä silloin kun sopimusaluetta on hoidettu sopimukseen sisältyvän suunnitelman mukaan.

Luonnonhaittakorvausta ei makseta kasvimaalle, kasvihuonealoille, tilapäisesti viljelemättömälle peltoalalle eikä viljelemättömälle peltoalalla lukuun ottamatta edellä 1) kohdassa tarkoitettuja hoidettuja viljelemättömiä peltoaloja. Metsäpui-

den taimiaineiston tuottamisesta, puuvartisten energiakasvien (esim. energiapaju) alasta, joulupuiden kasvatuksesta ja muun hampun kuin EU:n kokonaan rahoittamaan tilatukeen oikeuttavan hampun alasta ei makseta luonnonhaittakorvausta.

Luonnonhaittakorvausta ei makseta maatalouden ympäristöohjelman (1995-1999) mukaisille 20-vuotisille sopimusaloille (esim. suojaväyhykesopimus).

Luonnonhaittakorvausta ei makseta peltoalan osalta, jota koskee sopimus kosteikon ja laskeutusaltaan perustamisesta ja hoidosta tai monivaikeuteisen kosteikon hoidosta.

2.3 Lohkon vähimmäiskoko

Luonnonhaittakorvausta ei makseta alle 0,05 hehtaarin kasvulohkoille. Nämä lohkot lasketaan kuitenkin mukaan vähimmäispinta-alaan, jos ne ovat kooltaan vähintään 0,01 hehtaaria.

2.4 Luonnonhaittakorvauksen määrä

Vuosittainen tukeen oikeutettu pinta-ala todetaan pinta-alatukea koskevassa hakemuksessa annettavien tietojen sekä ELY-keskuksen valvomien tilojen osalta valvontatietojen perusteella.

Sitoutuneelle viljelijälle maksetaan vuosittain luonnonhaittakorvausta tukikelpoiseksi ilmoitetulta ja sellaiseksi hyväksytyltä, kohdassa 2.2. selvitetyt ehdot täyttävältä peltohehtaarilta seuraavasti:

A -alue	150 euroa/ha
B - C1 -alue	200 euroa/ha
C2 - C4 -alue	210 euroa/ha

Viljelijälle maksettavan luonnonhaittakorvauksen määrä sitomusvuodelta on oltava kuitenkin vähintään 100 euroa, jotta tuki voidaan maksaa.

3. TÄYDENTÄVÄT EHDOT JA LUONNONHOITOPELTOJEN HOITOVELVOITTEET

Luonnonhaittakorvauksen myöntämisen edellytyksenä on täydentävien ehtojen noudattaminen. Täydentävät ehdot jakautuvat lakisääteisiin hoitovaatimuksiin ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksiin.

3.1 Lakisääteiset hoitovaatimukset

Lakisääteiset hoitovaatimukset koostuvat EU- ja kansallisesta lainsäädännöstä, jotka on lueteltu liitteessä 1. Liitteessä 1. esitetyt säädökset voivat muuttua. Viljelijä sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassaolevia säädöksiä. Täydentävien ehtojen sisältöä vaatimuksineen on selvitetty viljelijöille toimitetuissa oppaissa: "Viljelytapa ja ympäristöehdot" (painos uusittu vuonna 2010) ja "Eläinten merkintä ja rekisteröinti, kasvinsuojeluaineet, rehut, elintarvikkeet, eläintaudeista ilmoittaminen ja eläinten hyvinvointi" (painos vuodelta 2007, uusitaan 2010).

3.2 Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista on säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella täydentäviin ehtoihin liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksista" (MMM 189/2009 muutoksineen). Liitteessä 2 on lueteltu em. asetuksen keskeisimmät vaatimukset. Liitteessä esitetyt vaatimukset voivat muuttua. Viljelijä sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassaolevia vaatimuksia. Asetuksen sisältöä on selvitetty enemmän edellä mainitussa oppaassa "Viljelytapa ja ympäristöehdot" sekä vuoden 2010 hakuoppaassa.

4. TUKIKELPOINEN PELTO-ALA JA SEN MUUTOKSET

4.1 Sitoumuksenalainen pinta-ala

Viljelijän on noudatettava luonnonhaittakorvaussitoumuksen ehtoja koko maatilalla.

Jos viljelijän hallinnassa olevan peltoalan osalta tapahtuu muutoksia, näistä muutoksista on ilmoitettava kunkin vuoden hakuoppaassa kerrotulla tavalla kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Muutoksella tarkoitetaan myös jäljempänä selvitetyt tukikelpoisen lohkon poistamista viljelystä.

4.2 Tukikelpoinen peltoala

Tukikelpoisia lohkoja eli lohkoja, joille luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa, ovat tukikelpoiseksi haetut ja sellaiseksi hyväksytyt lohkot. Tukikelpoiseksi haettavien lohkojen tulee pääsääntöisesti pysyä viljelijän hallinnassa ja viljelyksessä koko sitoumuskauden ajan.

Tukikelpoista peltoalaa luonnonhaittakorvauksessa on tässä tuessa edellisenä vuonna tukikelpoisena ollut peltoala edellyttäen, että kyseinen ala on pysynyt tukikelpoisena. Jos pelto on vuonna 2009 hyväksytty luonnonhaittakorvauksen osalta tukikelpoiseksi, kyseinen peltoala on tukikelpoista myös vuonna 2010.

4.3 Peltoala, jota voidaan hakea tukikelpoiseksi sitoumuksen antamisen yhteydessä vuonna 2010

Tukikelpoiseksi haettavista ja hyväksyttävistä aloista säädetään vuosittain. Tukikelpoiseksi voidaan sitoumuksen antamisen yhteydessä 2010 hakea ja hyväksyä seuraavia peltoaloja:

1. Tukikelpoiseksi peltoalaksi luonnonhaittakorvauksessa voidaan hakea ja hyväksyä peltoala, joka on siirtynyt sitoumuksen antavalle viljelijälle toiselta viljelijältä,

- 1) joka ei ole sitoutunut luonnonhaittakorvaukseen;
- 2) joka tai jonka puoliso on yli 65-vuotias; jos kyseessä on useamman viljelijän yhdessä harjoittama tai yhteisömuodossa harjoitettava maa- tai putarhatalous edellytetään, että kaikki viljelijät,

- yhtiömiehet, jäsenet tai osakkaat ovat yli 65-vuotiaita;
- 3) joka on harjoittanut ennen sitoumuksen antavalle viljelijälle tapahtunutta hallinnansiirtoa hallinnassaan olevalla maatilalla maa- tai puutarhataloutta; kotitarveviljelyä ei katsota maa- tai puutarhatalouden harjoittamiseksi;
  - 4) joka on itse viljellyt siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena;
  - 5) jolta siirtyvät peltoalat ovat yhteensä enemmän kuin kaksi hehtaaria; ja
  - 6) jonka kanssa mahdollisesti tehtävä vuokrasopimus siirtyvistä peltoaloista kattaa vähintään koko sitoumusajan.

Jos kuolinpesä tekee yli 65-vuotiaan viljelijän hallinnassa olleen peltoalan hallinnansiirron sitoumuksen antavalle viljelijälle, voidaan pellon katsoa tulleen edellä tarkoitettulla tavalla yli 65-vuotiaalta viljelijältä, jos hallinnansiirto on tapahtunut vuoden aikana viljelijän kuolemasta. Yli 65-vuotiaan viljelijän tai kuolinpesän osakkaiden on tullut itse viljellä siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena.

2. Tukikelpoiseksi peltoalaksi luonnonhaittakorvauksessa voidaan hakea ja hyväksyä peltoala, joka on tullut sitoumuksen antavan viljelijän hallintaan kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 88 §:ssä tarkoitettussa uusjakosuunnitelmassa päätettyjen tilusten järjestelyjen kautta edellyttäen, että uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti. Edellä sanottua sovelletaan myös vuokramieheen, jos vuokra-alue on kiinteistönmuodostamislain 86 §:n nojalla uusjakosuunnitelman mukaisesti siirretty toiseen paikkaan. Näitä viljelijän hallintaan tulleita peltoaloja voidaan kuitenkin hyväksyä tukikelpoiseksi ja tätä kautta sitoumukseen vain, jos viljelijän hallinnasta on lainvoimaisen uusjakosuunnitelman mukaan on poistunut kohdassa 4.2 selvitettyjä tukikelpoisia peltoaloja.

3. Tukikelpoiseksi peltoalaksi voidaan luonnonhaittakorvauksessa hakea ja hyväksyä vuosittain erikseen ilmoitettavia tukikelvottomia peltoaloja. Vuonna 2010 tällaiset tukikelpoiseksi haettavissa olevat peltoalat on lueteltu Tukihakuoppaan 2010 korjauslehdellä 3.

Tukikelvottomien lohkojen saaminen tukikelpoiseksi riippuu valtion talousarvion määrärahoista.

Tukikelpoiseksi peltoalaksi ei hyväksytä viljelemättöä alaa, luonnonlaidunta ja –niittyä eikä avointa hakamaata. Viljelemättömäksi alaksi katsotaan ne viljelemättömät peltolohkot, jotka eivät ole hoidettua viljelemättömää peltoa tai tilapäisesti viljelemättömiä. Tilapäisesti viljelemättömäksi hyväksytään peltolohkot, jotka ovat viljelemättä lantapatterin tai muun vastaavan tilapäisen syyn perusteella. Tilapäisesti viljelemättömäksi ei hyväksytä alueita, jotka on pysyvästi poistettu viljelystä, jotka ovat muutoin pysyvästi viljelemättömiä, tai jotka eivät ole vielä olleet

viljelykäytössä. Jos tukikelpoiseksi ilmoitettu lohko ilmoitetaan ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen viljelemättömäksi tai se todetaan sellaiseksi valvonassa, se katsotaan kohdassa 4.8 tarkoitetuksi poistetuksi peltoalaksi.

4.4 Tukikelpoisuuden vaihtaminen

Sitoumuksen vuonna 2010 antava viljelijä voi vuonna 2010 hakea tukikelpoisuuden vaihtamista tukikelpoiseksi hyväksytyyn peltoalan ja tukikelvottoman peltoalan välillä. Vaihdettava tukikelpoinen peltoala on tullut ilmoittaa peruslohkona vuonna 2009. Tukikelpoisuus on vaihdettava pois koko peruslohkolta.

Luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoista peltoalaa ei voi vaihtaa eri tukialueiden välillä, jos maksettava hehtaarikohtainen tukimäärä kasvaisi tukialueen vaihdon vuoksi. Tukikelpoisuutta ei voi vaihtaa, jos vaihdettava peltoala on tilakohtaisesti alle kaksi hehtaaria. Peruslohkolla, jolle tukikelpoisuus siirretään, ei ole kokorajoitusta. Tukikelpoisuuden vaihtaminen ei saa johtaa tukikelpoisen peltoalan kasvamiseen.

Tukikelpoisuuden vaihtaminen on pysyvä toimenpide. Vaihtamista voidaan hakea vain viljelijän omistuksessa olevien, sitoumuksen antamista edeltävänä tukivuonna pinta-alatukea koskevalla hakemuksella ilmoitettujen peltoalojen välillä. Tukikelpoisuuden vaihtoa on haettava lomakkeella 193 (tarvittaessa myös 102C ja liitekartat) viimeistään 15.6.2010

4.5 Tukikelpoisten lohkojen muutosmahdollisuudet ja vertailuala

Ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen uusia lohkoja voi hakea tukikelpoiseksi ja tukikelpoiseksi hyväksytyjä lohkoja voi poistaa viljelystä tai hallinnasta kohdissa 4.6, 4.7 ja 4.8 selvitettyllä tavalla.

Tukikelpoissa lohkoissa tapahtuneita muutoksia (tukikelpoisten lohkojen poistumisia ja tukikelpoisten lohkojen lisäyksiä) verrataan vertailuun. Vertailualalla tarkoitetaan pellolla olevien vähintään yhden aarin suuruisien sitouduttaessa luonnonhaittakorvauksen osalta tukikelpoisten sekä tukikelpoiksi haettujen ja sellaisiksi hyväksytyjen peruslohkojen pinta-alojen yhteenlaskettua alaa.

4.6 Peltoalan liittäminen sitoumukseen

Sitoumukseen voi ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen liittää seuraavia peltoaloja. Näiden alojen liittäminen sitoumukseen on mahdollista koko sitoumuskauden ajan.

1. Sitoumukseen voi liittää eli tukikelpoiseksi voidaan hakea ja hyväksyä peltoala, jonka toinen luonnonhaittakorvaukseen sitoutunut viljelijä on ilmoittanut edellisenä tukihakuvuonna vuosittaisessa tukihakemuksessa ja joka on hyväksytty luonnonhaittakorvauksen osalta tukikelpoiseksi.

2. Sitoumukseen voi liittää eli tukikelpoiseksi voidaan hakea ja hyväksyä edellä kohdan 4.3 alakohdissa 1., 2. ja 3. tarkoitettuja peltoaloja.

4.7 Tukikelvottoman peltoalan liittäminen sitoumukseen

Sitoumukseen voidaan valtion talousarvion määrärahojen rajoissa hakemuksesta liittää ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen toisena ja kolmantena sitoumusvuotena tukikelvottomia peltoaloja, joita ei ole edellisen vuoden tukihakemuksessa ilmoitettu ja hyväksytty tukikelpoiseksi toisen sitoutuneen viljelijän tukihakemuksessa ja jotka eivät ole kohdassa 4.6 tarkoitettuja peltoaloja. Näiden liitettävien alueiden pinta-alan on oltava vähemmän kuin 50 prosenttia viljelijän vertailualasta tai enintään kaksi hehtaaria.

Jos pinta-alan lisäys on edellä tarkoitettua suurempi, viljelijä voi antaa uuden luonnonhaittakorvaussitoumuksen sitoumuskauden aikana vuosittaisen tukihaun yhteydessä valtion talousarvion määrärahojen rajoissa. Jos uutta sitoumusta ei voida antaa, tukikelvottomia peltoaloja on viljeltävä sitoumuksen ehtojen mukaisesti ilman tukea.

4.8 Tukikelpoisen peltoalan poistaminen sitoumuksesta

Tukikelpoisen peltoalan poistaminen ei ole kyseessä sellaisten lohkojen kohdalla, jotka siirtyvät toiselle luonnonhaittakorvaukseen sitoutuneelle viljelijälle.

Viljelijä voi ilmoittaa tukikelpoisiksi lohkoiksi hyväksytyjä lohkoja tukikelvottomiksi, poistaa pysyvästi viljelyksestä tai siirtää hallinnastaan viljelijälle, jolla ei ole voimassa olevaa sitoumusta, tai siirtää muuhun kuin viljelykäyttöön seuraavilla ehoilla:

- 1) vähentyneiden lohkojen pinta-ala voi yhteensä olla sitoumuskauden aikana enintään 20 prosenttia vertailualasta tai enintään viisi hehtaaria (enintään 25 hehtaarin tiloilla enintään viisi hehtaaria ja yli 25 hehtaarin tiloilla 20 prosenttia) ja
- 2) vähimmäispinta-ala on täytettävä koko sitoumuskauden ajan.

Jos viljelijä poistaa tukikelpoisia peltolohkoja hallinnasta tai viljelyksestä siten, että edellä selvitetyt ehdot eivät täyty, viljelijältä peritään kaikki kyseisenä sitoumusvuonna ja edeltävinä sitoumusvuosina vähentyneille aloille maksetut tuet. Tukea ei kuitenkaan peritä takaisin niiden lohkojen osalta, jotka ovat siirtyneet toiselle luonnonhaittakorvaussitoumuksen antaneelle viljelijälle. Jos tukikelpoisen pinta-alan väheneminen johtuu ylivoimaisesta esteestä (ks. luku 5.2, kohta 2), takaisinperintää ei tehdä.

5. SITOUMUKSEN MUUTOKSET

5.1 Sitoumuksen siirtäminen

Luonnonhaittakorvaussitoumus voidaan siirtää, jos sen kohteena olevan maatilän omistus- tai hallinta-

oikeus luovutetaan sellaiselle taholle, joka täyttää luonnonhaittakorvauksen saajaa koskevat edellytykset. Sitoumus voidaan siirtää ainoastaan siinä tapauksessa, että sitoumuksen antaja luopuu maatalouden harjoittamisesta elinkeinona. Kotitarveviljelyä varten voidaan jättää alle 0,5 hehtaarin suuruinen peltoala. Jos sitoumuksen kohteena oleva maatila jaetaan perinnönjaon, osituksen tai yhtymän purkautumisen yhteydessä, sitoumus voidaan siirtää maatilän osien omistajille.

Siirtotapauksessa jatkavan viljelijän on noudatettava luonnonhaittakorvausta koskevaa sitoumusta aiemman viljelijän antaman sitoumuksen jäljellä olevan sitoumusajan.

Luonnonhaittakorvausta koskeva sitoumus voidaan siirtää edellyttäen, että siirtämistä koskeva kirjallinen hakemus toimitetaan 10 työpäivän kuluessa omistuksen tai hallintaoikeuden siirtymisestä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Luonnonhaittakorvaussitoumuksen siirtämistä koskeva hakemus on tehtävä lomakkeella numero 160.

5.2 Sitoumuksesta luopuminen ja sitoumuksen raukeaminen

Jos viljelijä luopuu kirjallisesti sitoumuksesta ennen sitoumuskauden päättymistä, maksettu tuki peritään takaisin. Maksettua luonnonhaittakorvausta ei kuitenkaan peritä takaisin seuraavissa tapauksissa:

- 1) Viljelijän sitoumus on ollut voimassa kolme vuotta ja viljelijä luopuu sitoumuksesta koko maatilän myynnin kautta tai lopettamalla muutoin kokonaan maatalouden harjoittamisen.
- 2) Sitoumuksesta luopumisen syynä on ylivoimainen este. Ylivoimaiseksi esteeksi hyväksytään:
  - 1) viljelijällä on todettu vakava sairaus
  - 2) viljelijä siirtyy täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle, osa-aikaeläkkeelle tai varhennetulle vanhuuseläkkeelle (vanhuuseläke ei ole ylivoimainen este)
  - 3) viljelijällä on todettu maatalouden harjoittamiseen liittyvä ammattitauti
  - 4) tukikelpoisen peltoalan hallinta menetetään kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 88 §:ssä tarkoitettun uusjaon yhteydessä tai muusta viljelijän vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta syystä, jota ei ole voitu ennakoita sitoumuksen antamishetkellä
  - 5) tuensaaja, joka on jo täyttänyt huomattavan osan sitoumuksestaan, luopuu lopullisesti maataloustuotannosta, eikä ole tarkoituksenmukaista, että seuraaja jatkaa sitoumusta (ks. kohta 1).
  - 6) tuensaajan kuolema
  - 7) tuensaajan pitkäaikainen kyvyttömyys harjoittaa ammattiaan
  - 8) maatilän merkittävän osan pakkolunastus, jos kyseinen pakkolunastus ei ollut ennakoitavissa sitoumuksen tekopäivänä

- 9) tilan maihin merkittäväällä tavalla vaikuttava vakava luonnonmullistus
- 10) kotieläintuotantoon tarkoitettujen tilan rakennusten tuhoutuminen onnettomuudessa
- 11) eläinkulikutauti, joka vaikuttaa tuottajan koko karjaan tai osaan siitä

Hakijan on esitettävä ylivoimaisesta esteestä tyydyttävät todisteet kirjallisesti. Esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeen osalta tällainen on lääkärinlausunto hakijan terveydentilasta.

3) Sitoumuksen antanut viljelijä myy tai vuokraa koko maatilansa sitoumuskauden aikana sellaiselle viljelijälle tai sellaisille viljelijöille, jotka ovat antaneet hallinnansiirtohetkellä voimassaolevan luonnonhaittakorvaussitoumuksen. Edellä sanottu myynti tai vuokraus voi tapahtua myös ennen kuin kolme vuotta on kulunut sitoumuksen alkamisesta.

Edellä sanotuilla perusteilla luopuva viljelijä voi jättää kotitarveviljelyä varten alle 0,5 hehtaarin suuruisen peltoalan.

Sitoumukselta luopumisella tarkoitetaan myös tilanetta, jossa tukeen sitoutunut ei hae vuosittaista maksatusta, eikä hakematta jättämisen syynä ole edellä selvitetty ylivoimainen este. Tällaisessa tapauksessa kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen kuulee hakijaa ennen mahdollista tuen takaisinperintää ja sitoumuksen päättymistä koskevan päätöksen tekemistä.

Viljelijän antama sitoumus raukeaa ja luonnonhaittakorvauksen maksaminen lakkaa, jos viljelijälle on maksettu maatalouden luopumisen tukemisesta annetussa laissa (612/2006) tarkoitettua tukea, eikä sitoumusta ole luvussa 5.1 tarkoitettulla tavalla siirretty. Raukeamistapauksissa ei maksettua tukea peritä takaisin.

Viljelijän on tehtävä kirjallinen ilmoitus (Lnro 170) sitoumukselta luopumisesta, viljelyn lopettamisesta sekä siirtymisestä luopumistukijärjestelmään kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä 10 työpäivän kuluessa tapahtuneesta. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tekee päätöksen viljelijän vapauttamiseksi sitoumuksen noudattamisesta.

Jos hakija luopuu luonnonhaittakorvaussitoumukselta kesken sitoumuskauden, hän ei voi antaa uutta luonnonhaittakorvaussitoumusta ennen kuin sitoumuksen voimassaolon päättymisestä (maaseutuelinkeinoviranomaisen päätös sitoumukselta luopumisesta) on kulunut kaksi vuotta. Jos ohjelma-kauden 2000-2006 mukainen luonnonhaittakorvaussitoumus on peruttu, viljelijän antamaa uutta sitoumusta ei voida hyväksyä, jos sitoumukselta luopuminen tukijärjestelmän ulkopuolelle sulkemisen kautta on vielä voimassa.

6. TUEN SAAJAN ILMOITUSVELVOLLISUUS

Tuen saaja on velvollinen antamaan tuen myöntävälle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Viljelijän tai tämän oikeudenomistajan on viipymättä ja viimeistään 10 työpäivän kuluessa ilmoitettava tuen myöntäneelle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle sellaisesta tuen saajaa, sitoumusta, maatilaa tai tuettavaa toimintaa koskevista olosuhteiden muutoksista, joka saattaa vaikuttaa tuen määrään taikka aiheuttaa tuen takaisinperimisen tai lakkauttamisen. Tässä tarkoitettuja muutoksia ovat esimerkiksi koko tilan myynti tai vuokraus toiselle viljelijälle.

7. ASIAKIRJOJEN SÄILYTTÄMINEN

Luonnonhaittakorvauksen ehtoihin liittyvät asiakirjat, muistiinpanot ja todistukset on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan sitoumuskauden päättymisestä.

8. VALVONTA JA SEURAAMUKSET

Viljelijän on annettava vuosittain pinta-alatukia koskevan hakemuksen yhteydessä luvuissa 1.2 ja 2.1 selvitettylle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle maa- ja metsätalousministeriön ja Maaseutuviraston määräämät tiedot ja selvitykset.

Tukea valvovilla viranomaisilla on oikeus tehdä tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvonnassa tarvittavia tuen saajiin kohdistuvia tarkastuksia.

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastusta suorittavalle kaikki tukeen liittyvät asiakirjat ja muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastusta suorittavalla on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa tuen saajan kotieläinrakennukset, eläimet, viljelmät ja muut tuen kohteena olevat alueet, tuotanto- ja jalostuslaitokset, varastot sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset. Tarkastuksessa tulee kuitenkin ottaa huomioon kotirauha.

Tukea voidaan alentaa tai tuki voidaan jättää maksamatta, jos Euroopan yhteisön lainsäädäntö tätä edellyttää tai jos viljelijä on jättänyt noudattamatta sitoumuksensa perustuvia tuen ehtoja. Tehtävän vähennyksen määrään vaikuttavat tuen ehtoja koskevan laiminlyönnin vakavuus, laajuus, kesto ja tahallisuus.

Jos noudattamatta jättäminen johtuu tahallisista sääntöjenvastaisuuksista, viljelijä suljetaan luonnonhaittakorvauksen ulkopuolelle kyseisen ja seuraavan vuoden ajaksi.

Jos hakija on saanut tukea perusteettomasti tai enemmän kuin hänelle olisi voitu myöntää, voi tuen myöntänyt viranomaisen päättää perusteettomasti tai liikaa myönnetyn määrän takaisin perimisestä.

Virheellisesti tai perusteetta maksettu tuki peritään takaisin, jos tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet, viljelijä ei ole noudattanut tuen ehtoja, tai hän on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen, tuen saaja kieltäytyy avustamasta tarkastuksessa tai Euroopan yhteisön lainsäädäntö tätä edellyttää.

Jos tuen saajalta peritään takaisin perusteettomasti tai liikaa myönnetty määrä, voidaan takaisin perittävälle määrälle määrätä korkoa kuuden prosentin vuotuisen koron mukaan. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka kuluu maksun ja joko palautuksen tai viljelijälle myöhemmin maksettavan tuen vähennyksen välillä.

Sitoumus voidaan jättää hyväksymättä tai tuki myöntämättä, jos tuen saamiseksi olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta.

9. TUEN JULKISUUS

Luonnonhaittakorvausta koskevat tiedot ovat julkisia ja valtiolla on velvollisuus v. 2008 lähtien julkaista luettelo tuensaajista sekä myönnetyn julkisen rahoituksen määrästä.

LIITE 1

TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN LAKISÄÄTEISET HOITOVAATIMUKSET

Tässä esitetyt säädökset voivat muuttua. Viljelijä sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevia säädöksiä.

Täydentävät ehdot

Neuvoston asetus (EY) N:o 73/2009 (luku 1, liitteet II ja III)

Komission asetus (EY) N:o 1122/2009 (3 ja 4 artikla)

Ympäristöä koskeva lainsäädäntö

Lintudirektiivi 79/409/ETY 3 artiklan 1 kohta, 2 kohdan b alakohta, 4 artiklan 1, 2 ja 4 kohta sekä 5 artiklan a, b ja d alakohta

Pohjavesidirektiivi 80/68/ETY 4 ja 5 artikla

Puhdistamolietedirektiivi 86/278/ETY 3 artikla

Nitraattidirektiivi 91/676/ETY 4 ja 5 artikla

Luontodirektiivi 92/43/ETY 6 artikla ja 13 artiklan 1 kohdan a alakohta

Kansallinen lainsäädäntö

Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000)
Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)
Lannoitevalmistelaki (539/2006 5 § (4 mom.))
Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmistesta (12/07) 2 § ja 4 § (raskasmetallit)
Valtioneuvoston päätös puhdistamolietteen käytöstä maanviljelyksessä (282/1994)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Metsästyslaki (615/1993)

Eläinten merkintää ja rekisteröintiä koskeva lainsäädäntö

Neuvoston direktiivi 2008/71/EY sikojen tunnistamisesta ja rekisteröinnistä (3, 4 ja 5 artikla)

Neuvoston asetus (EY) N:o 21/2004 lammas- ja vuohieläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 ja direktiivien 92/102/ETY ja 64/432/ETY muuttamisesta (3, 4 ja 5 artikla)

Komission asetus (EY) N:o 911/2004 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1760/2000 täytäntöönpanosta korvamerkkien, passien ja tilarekisterin osalta (6 ja 8 artikla)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta (4 ja 7 artikla)

Kansallinen lainsäädäntö

MMM 1391/2006 nautaeläinten merkitsemisestä ja rekisteröinnistä

MMM 1296/2001 sikojen merkitsemisestä ja rekisteröinnistä

MMM 469/2005 lammas- ja vuohieläinten merkitsemisestä ja rekisteröinnistä

Kasvinsuojeluaineita koskeva lainsäädäntö

Neuvoston direktiivi 91/414/ETY kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta (3 artikla)

Kansallinen lainsäädäntö

Laki kasvinsuojeluaineista (1259/2006)

Kasvinsuojelusäädöksiin liittyvät läheisesti seuraavat säädökset:

* kemikaalilaki (744/1989) ja sen soveltamisalaan kuuluvat EU-asetukset REACH (EY) 1907/2006 ja CLP (EY) 1272/2008 (kasvinsuojeluaineen käyttöturvallisuustiedote ja muu tiedottaminen toimitusketjussa, mahdolliset kemikaalirajoitukset, kemikaalin luokitus, merkinnät ja pakkaaminen)

* EU:n CLP-asetuksen rinnalla 1.6.2015 asti sosi-aali- ja terveysministeriön asetus 807/2001 (varoitusetiketin varoitusmerkki sekä vaaraa ja turvallisuustoimenpiteitä osoittavat lausekkeet) sekä sosi-aali- ja terveysministeriön asetus 430/2001 (vaarallisen kemikaalin päällyksen turvasuljin ja näkövammaisille tarkoitettu vaaratunnus)

* laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsitte-lynn turvallisuudesta (390/2005)

• jätelaki 1072/1993

- Työsuojeluun liittyvä lainsäädäntö

Rehuja koskeva lainsäädäntö

Yleinen elintarvikeasetus 178/2002 (15 artikla, rehujen turvallisuus; 17 (1) artikla, vastuut: rehut täyttävät lainsäädännön vaatimukset; 18 artikla, jäljitettävyydet; 20 artikla, rehualan toimijoiden vastuu rehujen turvallisuudesta)

EY-säädöstä 178/2002 sovellettaessa noudatettava EY-lainsäädäntö:

Rehuhygienia-asetus 183/2005

Sivutuoteasetus 1069/2009

Asetus muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä (1830/2003)

Lisäaineasetus 1831/2003

Asetus rehujen markkinoille saattamisesta ja käytöstä 767/2009 (sovelletaan 1.9.2010 alkaen)

Kansallinen lainsäädäntö

Rehulaki 86/2008
 MMMp 41/1999 rehuseoksista
 MMMp 40/1999 rehuaineista
 MMMa 10/08 haitallisista aineista, tuotteista ja eliöistä rehuissa.
 MMMa 43/05 rehun lisäaineista
 MMMa 712/2008 rehualan toiminnanharjoittamisesta
 MMMa 60/05 eläinten ruokintaan käytettävistä tuotteista
 MMMa 273/2004 EU:n ulkopuolisista maista tuotavista sivutuotteista (mm. eläinperäiset rehut ja -rehuraaka-aineet sekä heinä ja olki)

TSE-asetus 999/2001 (7 artikla, lihaluujauhon käyttökielto ja kalajauhon rajoitettu käyttö)

Maidontuotantotilojen hygieniää koskeva täydentävien ehtojen lainsäädäntö

Yleinen elintarvikeasetus 178/2002 (14 artikla, elintarvikkeiden turvallisuus; 17 (1) artikla, vastuut: elintarvikkeet täyttävät lainsäädännön vaatimukset; 18 artikla, jäljitettävyyys)

EY-säädöstä 178/2002 sovellettaessa noudatettava EY-lainsäädäntö:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta
 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004 eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä

Kansallinen lainsäädäntö

Elintarvikelaki 23/2006
 MMMa 134/2006 alkutuotannolle elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi asetettavista vaatimuksista

Tuotantoeläimiltä kiellettyjä aineita ja vieraita aineita koskeva lainsäädäntö

Neuvoston direktiivi 96/22 (3, 4, 5 ja 7 artiklat, hormonikielto)

Kansallinen lainsäädäntö

MMMa 866/2008 EU:n ulkopuolisista maista tuotavista eräistä elävistä eläimistä sekä niiden alkioista ja sukusoluista
 MMMa 468/2006 EU:n ulkopuolisista maista tuotavien hevoseläinten eläintautivaatimuksista
 MMMa eräiden lääkeaineiden käytön kieltämisestä tai rajoittamisesta eläimille (847/2008)

Yleinen elintarvikeasetus 178/2002 (14 artikla, elintarvikkeiden turvallisuus)

Kansallinen lainsäädäntö

Elintarvikelaki (23/2006)
 Laki eläinten lääkitsemisestä (617/1997)
 MMMa 6/EEO/2008 lääkkeiden käytöstä ja luovutuksesta eläinlääkinnässä
 MMMa 13/EEO/2000 tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta
 MMMa 1/EEO/2007 vieraita aineista eläimistä saattavissa elintarvikkeissa

Siipikarjan salmonellavalvontaa koskeva lainsäädäntö

Yleinen elintarvike-asetus 178/2002 (14 ja 17 artiklat, elintarvikkeiden turvallisuus)

EY-säädöstä 178/2002 sovellettaessa noudatettava EY-lainsäädäntö:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003 salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta

Kansallinen lainsäädäntö

MMMa 1172/2009 kanojen salmonellavalvontaohjelmasta
 MMMa 1173/2009 broilereiden ja kalkkunoiden salmonellavalvontaohjelmasta
 MMMa 867/2008 EU:n ulkopuolisista maista tuotavasta siipikarjasta ja muista linnuista sekä niiden siitosmunista
 1320/2007

Eläintautien ilmoittamista koskeva lainsäädäntö

*TSE-asetus 999/2001 (11, 12, ja 13 artiklat)
 Neuvoston direktiivi 85/511/ETY (artikla 3)
 Neuvoston direktiivi 92/119/ETY (artikla 3)
 Neuvoston direktiivi 2000/75/EY (artikla 3)*

Kansallinen lainsäädäntö

Eläintautilaki 55/80
 MMMa 6/EEO/2007 nautojen BSE-taudin vastustamisesta
 MMMa 32/EEO/2006 lampaiden ja vuohien TSE-tautien vastustamisesta
 MMMa 7/EEO/2004 suu- ja sorkkatautia koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanosta
 MMMp 1346/EEO/1995 vastustettavista eläintaukeista ja eläintautien ilmoittamisesta

Sisämarkkinakaupan ja tuonnin TSE -ehtoja koskeva lainsäädäntö

*TSE-asetus 999/2001 (15 artikla)
 Komission asetus (EY) N:o 546/2006*

Kansallinen lainsäädäntö

MMMp 1578/1994 eräiden tuotantoeläinten sekä niiden alkioiden ja sukusolujen eläintautivaatimuksista Euroopan yhteisön sisämarkkinoilla
 MMMa 977/2006 Eläintautien vastustamiseksi suoritettavat tarkastukset Euroopan yhteisön sisämarkkinoilla
 MMMa 866/2008 Euroopan yhteisön ulkopuolisista maista tuotavista eräistä elävistä eläimistä sekä niiden alkioista ja sukusoluista
 MMMa 273/2004 EU:n ulkopuolisista maista tuotavista sivutuotteista

Eläinten hyvinvointia koskeva lainsäädäntö

*Neuvoston direktiivi 91/629/ETY vasikoiden suojelun vähimmäisvaatimuksista (3 ja 4 artiklat)
 Neuvoston direktiivi 91/630/ETY sikojen suojelun vähimmäisvaatimuksista (3 ja 4 (1) artiklat)*

*Neuvoston direktiivi 98/58/EY tuotantoeläinten suoje-
lusta (4 artikla)*

Kansallinen lainsäädäntö

Eläinsuojelulaki 247/1996

Eläinsuojeluasetus 396/1996

MMMa 14/EEO/2002 sikojen pidolle asetettavista
eläinsuojeluvaatimuksista

MMMa 1/EEO/2002 kalkkunoiden pidolle asetettavista
eläinsuojeluvaatimuksista

MMMa 10/EEO/2000 kanojen pidolle asetettavista
eläinsuojeluvaatimuksista

MMMp 3/EEO/1999 biisonien tarhaamiselle asetetta-
vista eläinsuojeluvaatimuksista

MMMp 16/EEO/1999 turkiseläinten pidolle asetettavis-
ta eläinsuojeluvaatimuksista

MMMp 30/EEO/1999 ankkojen, myskisorsat mukaan
luettuina, ja hanhien pidolle asetettavista eläinsuojelu-
vaatimuksista

MMMp 14/EEO/1998 hevosten pidolle asetettavista
eläinsuojeluvaatimuksista

MMMp 4/EEO/1997 lampaiden pidolle asetettavista
eläinsuojeluvaatimuksista

MMMp 5/EEO/1997 vuohien pidolle asetettavista
eläinsuojeluvaatimuksista

MMMp 11/EEO/1997 peurojen tarhaamiselle asetetta-
vista eläinsuojeluvaatimuksista

MMMp 14/EEO/1997 nautojen pidolle asetettavista
eläinsuojeluvaatimuksista

MMMp 22/EEO/1997 strutsieläinten pidolle asetetta-
vista eläinsuojeluvaatimuksista

LIITE 2

HYVÄN MAATALOUDEN JA YMPÄRISTÖN VAATIMUKSET

Maa- ja metsätalousministeriön asetus täydentäviin ehtoihin liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksista (189/2009 muutoksineen).

Tässä esitetyt vaatimukset voivat muuttua. Viljelijä sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassaolevia vaatimuksia.

Maaperän suojeleminen eroosiolta

Vesistöjen ja valtaojien varsilla oleville peltolohkoille on jätettävä vähintään 60 senttimetrin levyinen, muokkaamaton piennar, jolle ei levitetä lannoitteita eikä kasvin-suojeluaineita. Piennarta ei tarvitse jättää, jos 1) pellon ja uoman välillä on metsää, tonttimaata, tiealuetta tai muuta aluetta vähintään keskimäärin 10 metriä eikä vesi tulvankaan aikana nouse pellolle; 2) pellon ja uoman välillä on aina vähintään keskimäärin 10 metriä pensaikkoa, jouto- tai kitumaata tai vastaavaa eikä vesi tulvankaan aikana nouse pellolle; tai 3) pelto sijaitsee tulvapenkereen takana ja kuivatusvedet johdetaan pois esimerkiksi pumppaamalla.

Hoidetut viljelemättömät pellot on pidettävä pääsääntöisesti kasvipeitteisinä tai sängen peittäminä ja niiden kasvusto on uusittava tarvittaessa. I ja II-luokan pohjavesialueilla hoidettujen viljelemättömien peltolohkojen on oltava kasvipeitteisiä. Kasvipeitteisyysvaatimuksesta voidaan kuitenkin poiketa erityisistä syistä, esimerkiksi silloin, kun pellon viljelykuntoa parannetaan torjumalla vaikeasti hävitettäviä rikkakasveja tai tekemällä lyhytaikaisia kunnostustoimenpiteitä. Erityisistä syistä pientareilla voidaan sallia myös rikkakasvien pesäketorjunta rikkakasvihävitteillä. Lyhytaikaisia kunnostustoimenpiteitä voivat olla esimerkiksi salaajitus, kalkitus sekä valtaojien kaivuu ja perkaus. Kasvipeitteisyysvaatimuksesta voidaan poiketa vain lyhytaikaisen kunnostustoimenpiteen edellyttämässä laajuudessa. Hoidetun viljelemättömän pellon kasvipeitteisyysvaatimuksesta ei ole mahdollista poiketa, jos kyseessä on ensimmäistä kertaa viljelykäyttöön otettava lohko.

Kasvipeitteisyysvaatimuksesta voidaan poiketa vain edellisessä kappaleessa kerrotuissa tapauksissa. Jos loholla ei ole ennestään kylvettyä nurmea, nurmikasvusto on kylvettävä 30 päivään kesäkuuta mennessä siten, että käytetään riittävää määrää nurmi- tai heinäkasvien siementä. Nurmikasvien siemenseoksessa voi olla mukana myös niittykasvien siemeniä. I- ja II-luokan pohjavesialueilla perustettavan uuden hoidetun viljelemättömän pellon siemenseoksen painosta enintään 20 prosenttia voi olla typensitojakasvin siementä. Typensitojakasveilla tarkoitetaan apiloita, virnoja, sinimailasta, vuohenhernettä mesiköitä ja muita vastaavia kasveja. Viljelijän on pyynnöstä osoitettava siemenseoksen sisältö. Hoidetulla viljelemättömällä pellolla voidaan kasvattaa myös riista-, maisemaja niittykasveja sekä näiden kasvien seoksia.

Hoidettu viljelemätön pelto voi olla avokesantoa vain tämän luvun toisessa kappaleessa tarkoitettujen erityisten syitten perusteella.

Sänkikesannon on oltava edellisen tai sitä vanhemman kasvukauden viljan, öljykasvien, kuitukasvien tai siemenmausteiden sängen peittämää ja muokkaamatonta. Valtaojien tai valtaojaa suurempien vesiuomien varsilla, tulvanalaisilla alueilla taikka talousvesikaivojen ympärillä sijaitsevien hoidettujen viljelemättömien peltolohkojen on oltava sänkikesantoa, jos ne eivät ole kasvipeitteisiä.

Kasvipeitteisyysvaatimuksesta voidaan poiketa tämän luvun toisessa kappaleessa tarkoitettujen erityisten syitten perusteella, joten vain niissä tapauksissa pelto voi olla avokesantoa.

Viljellyn pellon hoito

Viljellyllä pellolla tarkoitetaan kasvien tuotantoa varten viljeltyä peltoa, jota viljellään hyvän maatalouskäytännön mukaisesti paikkakunnan olosuhteet huomioon ottaen. Viljelty pelto on muokattava, lannoitettava ja kylvettävä tai istutettava tarkoituksenmukaisella tavalla niin, että on mahdollista saada aikaan tasainen itäminen ja kasvusto. Viljeltävien kasvilajien ja -lajikkeiden on oltava alueelle soveltuvia. Kylvö tai istutus on tehtävä viimeistään 30. päivänä kesäkuuta. Jos on kyse alempana luetelluista puutarhakasveista¹⁾, joita ei kylvetä edellä mainittuun päivämäärään mennessä, lohkolle on kylvettävä esikasvi viimeistään 30. päivänä kesäkuuta. Jos lohkolle istutetaan salaattikasveja, kiinankaalialia, kukkakaalia tai parsakaalia, esikasvia ei tarvitse kylvää. Viljelytapaan kuuluu myös kasvinsuojelusta huolehtiminen, mikä voi tapahtua kasvinvuorotuksen avulla, mekaanisesti, biologisesti tai kemiallisesti. Viljelijän on pyrittävä korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottamiseen. Jos pelloilta ei korjata satoa, pellon tuotamasta kasvustosta on tarvittaessa huolehdittava niin, että pelloille on myös seuraavana vuonna mahdollista perustaa kasvusto.

¹⁾ **Puutarhakasvit** Puutarhakasveihin luetaan tässä ne kasvulohkot, joilla kasvatetaan koristekasveja, vihanneksia, siemenmausteita, mauste- ja lääkekasveja. Koristekasveilla tarkoitetaan tässä yksi- ja monivuotisia avomaalla leikko- ja kuivakukiksi viljeltyjä koristekasveja. Vihanneksiin luetaan myös muun muassa tilli, persilja ja piparjuuri sekä monivuotiset vihannekset kuten maa-artisokka, raparperi ja parsat. Siemenmausteisiin luetaan muun muassa korianteri, kumina ja sinapit. Mauste- tai lääkekasveihin voidaan lukea muun muassa basilika, etelänarnikki, helokki, iisoppi, kamomil-lasaunio, kangasajuruoho, kehäkukka, keltakatero, kesäkynteli, kissanminttu, koiruoho, kultapiisku, liperi, maraljuuri, maurinmalva, maustekirveli, maustemeirami, mintut, mäkikuisma, särmäkuisma, mäkimeirami, niittyhumala, nokkonen, ei kuitenkaan kuitunokkonen, punahattu, purasruoho, rakuuna, ratamat, reunuspäivänkakkara, rohtoraunioyrtti, rohtosormustinkukka, rohtovirmajuuri, ryytisalvia, saksankirveli, siankärsämö, sitruunamelissa, takiaiset, timjami, tuoksuampiaisyrtti, ukontulikukka, rohtotulikukka, unikko, öljyunikko, villasormustinkukka, väinönputki, yrtti-iiso ja lääkepaju. Lääkepajun viljelystä edellytetään sopimusta lääketehaan kanssa.

Viljelykierto

Maatilalla on oltava vähintään kahta eri viljelykasvia tai kahta muuta maatalousmaan hoito- tai käyttömuotoa. Viljelykiertovaatimuksen täyttää myös yksi viljelykasvi, jos maatilalla on lisäksi yksi muu maatalousmaan hoito- tai käyttömuoto. Molempia viljelykasveja tai maatalousmaan hoito- tai käyttömuotoja on oltava yhtenäinen ala, jonka koko on vähintään 0,05 ha. Ne alat, jotka ovat kasvinvuorottelun takia jonakin vuonna toisen maatilalla hallinnassa, voidaan ottaa huomioon alaa pääsääntöisesti hallitsevan maatilalla viljelykiertovaatimuksen täyttymistä arvioitaessa. Hoito- tai käyttömuodoksi ei hyväksytä viljelemätöntä tai tilapäisesti viljelemätöntä alaa.

Viljelykiertovaatimus ei koske kasvihuonealoja eikä maataloja, joilla on käytössään ainoastaan nurmikasvien

tai pitkäikäisten viljelykasvien alaa tai joiden kaikkea maatalousmaata koskee luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007-2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (366/2007) 40, 51 tai 54c §:ssä tarkoitettu erityistukisopimus. Näitä erityistukisopimuksia ovat suojavyöhykkeen perustaminen ja hoito, luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistäminen sekä turvapeltojen pitkäaikainen nurmiviljely. Pitkäikäisiin viljelykasveihin luetaan hedelmä ja marjakasvit sekä niiden taimitarhat (omina, päärynä, luumu, kirsikka, pihlaja marjantuotantoon, viinirypäle, muut hedelmät, mansikka, mesimarja, puolukka, karpalo, lakka, herukat, karviainen, pensasmustikka, vadelma, mesivadelma, tyrni, marja-aronia, muut marjakasvit) sekä näiden taimitarhat, koristekasvit (vähintään 5-vuotiaat, joista kerätään jatkuvaa satoa avomaalta), leikkovihreä ja leikkohavut (vähintään 5-vuotiaat), punontatarkoitukseen kasvatettavat koristepajut (5-20-vuotiaat), lyhytkiertoiset energiapuut (vähintään 7-vuotiaat) ja pellolla olevat metsäpuiden taimitarhat ja pellolla olevat pysyvien kasvien taimitarhat (vähintään 5-vuotiaat).

Hoidetun viljelemättömän pellon hoito

Hoidettu viljelemätön pelto on säilytettävä sellaisessa kunnossa, ettei sen käyttö maataloudellisiin tarkoituksiin vaarannu. Hoidettuja viljelemättömiä pelloja saa hyödyntää taloudellisesti. Hoidettuja viljelemättömiä pelloja ovat luonnonhoitopellot ja vapaaehtoiset kesannot.

Luonnonhoitopelloja on hoidettava siten kuin siitä säädetään maatalouden ympäristötuen perus- ja lisätoimenpiteistä ja maatalouden ympäristötuen erityistuista annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (503/2007) 2 luvussa. Luonnonhoitopeltojen hoidosta kerrotaan myös yllä ympäristötuen sitomusehtojen luvussa 11.2.

Monivuotista viherkesantoa voidaan lannoittaa ainoastaan perustamisen yhteydessä ottaen huomioon mitä lannoittamisesta on säädetty valtioneuvoston asetuksessa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000) Luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuista sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista annetun lain (1440/2006) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettujen sitoumuksen tehneiden viljelijöiden on lisäksi otettava huomioon mitä lannoittamisesta on määrätty sitomusehdoissa. Yksivuotisen viherkesannon, sänkikesannon ja avokesannon lannoittaminen on kielletty.

Viherkesannot sekä tarvittaessa avo- ja sänkikesannot, on niitettävä kerran kasvukauden aikana 31 päivään elokuuta mennessä. Niittovelvoitetta ei sovelleta peltoihin, jotka on kylvetty yksivuotisella riistakasviseoksella riistan talviruokintatarkoituksessa. Luonnonhoitopellot, jotka ovat monivuotisia nurmipeltoja, on niitettävä vähintään kerran kolmessa vuodessa, mutta kuitenkin aina, kun rikkakasvien leviämisen estäminen sitä edellyttää. Edellä mainittuja kesantopelloja on myös hoidettava niittämällä, muokkaamalla, kasvinsuojeluaineilla tai muulla vastaavalla tavalla siten, että rikkakasvien leviäminen estyy. Niiton ajankohdassa ja toteutuksessa on otettava huomioon rikkakasvien torjunnan onnistumisen lisäksi luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden suojelu. Viherkesannon laidunnus on sallittu, jos pellon pinta säilyy heinä- ja nurmipeitteisenä. Kesantopellon kasvuston päättäminen voidaan tehdä kemiallisesti tai mekaanisesti 1 päivästä syyskuuta alkaen. Kasvusto voidaan päättää edellä mainittua ajankohtaa aiemmin, jos kesantopellolle kylvetään nurmikasveja tai syksyllä

kylvettäviä tai istutettavia kasveja. Kesantopellon muokkaus ja lannoitus on tällöin ajoitettava kylvön yhteyteen.

Niittovelvoitetta ei sovelleta ruokohelven viljelyssä, jos hoidetun viljelemättömän pellon taloudellinen hyödyntäminen edellyttää sadonkorjuuta kasvukautta seuraavan vuoden kevättalvella tai jos on kyse kyseisenä vuonna perustetusta kasvustosta.

Maaperän kunnosta ja ympäristöstä huolehtiminen

Pellolla olevan oljen polttoa on vältettävä. Oljen poltto on sallittu ainoastaan, jos se on välttämätöntä kylvön onnistumisen, hukkakauran ja muiden rikkakasvien, kasvitautilien tai tuholaisten torjunnan kannalta.

Märillä pelloilla ja erityisesti hoidetuilla viljelemättömillä peltolohkoilla on vältettävä raskailla koneilla ajoa maaperän tiivistymisen ehkäisemiseksi.

Hukkakauran leviämisen estäminen

Hukkakauran saastuttamalla peruslohkolla on huolehdittava hukkakauran torjunnasta joko kemiallisesti, mekaanisesti, kitkemällä tai muilla toimenpiteillä hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) mukaisesti. Toimivaltaisen viranomaisen antamaa hukkakauran torjuntaohjetta tai torjuntasuunnitelmaa on noudatettava.

Maisemapiirteiden säilyttäminen

Neuvoston tilatukiasetuksen (EY) N:o 73/2009 liitteessä III tarkoitettujen peltoympäristön maisemapiirteiden säilyttämiseksi tilatukiominaisuudeltaan peltoa olevan peruslohkon sisällä, peruslohkon pientareella tai toisiinsa rajoittuvien peruslohkojen välisellä alueella enintään 0,2 hehtaarin alalla kasvavat puuryhmät ja yksittäiset puut, jotka on suojeltu luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 § 1 momentin 9 kohdan perusteella, on säilytettävä. Lisäksi on säilytettävä peruslohkon sisällä, peruslohkon pientareella tai toisiinsa rajoittuvien peruslohkojen välisellä alueella olevat enintään 0,2 hehtaarin suuruiset luonnonsuojelulain 23 ja 26 §:ssä tarkoitettujen luonnonmuistomerkit.

Kastelu

Kasteluveden käytössä on noudatettava vesilain (264/1961) 9 luvussa tarkoitettua lupamenettelyä.

Pysyvän laitumen hoito

Pysyvällä laitumella tarkoitetaan maata, jota käytetään heinäkavien tai muiden nurmirehukasvien kasvattamiseen joko luonnollisesti tai viljelemällä, ja joka ei ole kuulunut viiteen vuoteen tai yli viiteen vuoteen tilan viljelykiertoon.

Jos lohkoja, jotka on ilmoitettu pysyväksi laitumeksi, ei laidunneta, ne on säilytettävä avoimena niittämällä. Niiton ajankohdassa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden suojelu. Sellaisilta lohkon osilta, joita ei voida niittää, on raivattava vesakko ja puiden taimet tarvittaessa. Viljelijä voi hyödyntää niittojätteen halutessaan. Niittojätettä ei kuitenkaan ole välttämättä korjattava pois laitumelta. Pysyvällä laitumella ei ole eläinten laiduntamisvaatimusta, eikä sen tarvitse olla aidattu alue. Pysyvän laitumen laidunnus on toteutettava siten, ettei maaperän eroosiota synny ja maanpinta säilyy kasvi- ja maanpinnan.